

מדינת ישראל
רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

החלטת הוועדה להטלת עיצום כספי מכוח חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000

מיום 10.5.23

בעניינה של שערி ברכה המרות מט"ח בע"מ, ח.פ. 514789254

1. המפרה לכאורה:

שערי ברכה המרות מט"ח בע"מ, ח.פ. 514789254 (להלן בהתאם – המפרה או החברה).
באמצעות חברת אסדרה ליווי וייעוץ פיננסי בע"מ (להלן – ב"כ החברה).

2. חברי הוועדה:

מר עמיה גל, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (בפועל) – יו"ר הוועדה
עו"ד מאיה לדרמן, יועצת משפטית, הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור – חברת הוועדה
מר אסף נחמני, מנהל חטיבת השקעות ורישי – חבר הוועדה

3. תיאור הנسبות:

החברה מחזיקה ברישוון בסיסי למtan שירות בנכס פיננסי וברישוון בסיסי למtan אשראי ועוסקת בኒכיוון שיקים. ביום 4.2.21 שלחה מחלקת ביקורת שירותים פיננסיים שברשות שוק ההון לחברה דרישת להמצאת חומרים לצורך ביקורת שנועדה לבחון את עמידתה של החברה בחובות מכוח חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק) וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותים אשראי למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ח-2018 (להלן – הצו).

ממצאי הביקורת הם לתקופה שבין 15.9.18 ועד 21.2.21. ביום 27.3.22 נשלחה לחברה דו"ח הביקורת, אליה העבירה את תגבורתה ביום 19.5.22. ביום 6.3.23 נשלח לחברה דו"ח הביקורת בצירוף הודעה על בקשה להטלת עיצום כספי וזמן לדיוון בוועדת העיזומים.

ביום 10.5.23 התכנסה הוועדה להטלת עיצום כספי בנסיבות ב"כ החברה רוי"ח אסף דהן ובנוכחות מר רוני אלקיים.

4. עיקרי ממצאי הביקורת:

להלן פירוט ההפרות של החוק והצווים, כפי שעלו מדו"ח הביקורת:

(א) היעדר דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – הרשות לאיסור הלבנת הון)
על פעולות רגילוט לפי סעיף 11(א) לצו:

לא דוחו לרשות לאיסור הלבנת הון 226 עסקאות בסכום כולל של 45,403,059 ש"ח.

(ב) היעדר דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון על פעולות הנזוזות להיות בלתי רגילות בהתאם
לסעיף 11(ב) לצו:

נמצא כי עברו 24 ל��וחות בוצעו עסקאות בהיקפים גדולים משמעותית מalto שהוצעו ונהתמו על ידם בטופס הכר את הלקוח, בפער מצטבר של 33,649,981 ₪.

(א) אי קיומ חובת הכרת הלקוח לפי סעיף 2(א) לצו, לרבות אי שמירת הטופס:

נמצא כי עברו 38 ל��וחות אשר ביצעו 181 עסקאות חייבות בדיוח בסכום כולל של 21,683,679 ₪ שלא בוצע הליך הכרת ל��וח כמתחייב ע"פ הצו ולא נשמר תיעוד לטופס הכר את הלקוח.

(ד) היעדר ביצוע בקרה שוטפת בהתאם לסעיף 10 לצו:

לאור המתוואר להלן, עולה כי לא קויימה חובת הבקרה כנדרש ע"פ הוראות הצו :

- אי דיווח בגין עסקאות החייבות דיווח בין השנים 2019-2018.
- 24 ל��וחות שביצעו עסקאות בהיקפים גבוהים משמעותית מalto שהוצעו ונהתמו על ידם בטופס הכר את הלקוח, בפער מצטבר של 33,649,981 ₪.
- 38 ל��וחות אשר ביצעו 181 עסקאות חייבות בדיוח בסכום כולל של 21,683,678 ₪ שלא בוצע עבורה הליך הכרת הלקוח ואין טופס המתעד הליך כזה.

5. תמצית טענות החברה:

כאמור לעיל, ביום 27.3.22 הועברה לחברת טיווית דוח הביקורת, אליה העבירה החברה את תגבורתה בכתב ביום 19.5.22, ובידונו שקיימה הוועדה ביום 10.5.23 הוסיףו ושתחו בא כוח החברה ומර רוני אלקיים את טענות החברה בעל-פה.

להלן תמצית הטענות:

(ה) החברה לוקחת תשומת ליביה את ההערות שבטיוטה וتلמד מהן על מנת לשפר את דרכי העבודה בעtid. החברה פעלת מיזומת זמן רב לפני קבלת טיווית דוח הביקורת לביצוע ביקורות פנימיות לאיטור פורי ציות וטיפול בהפרות שנמצאו בתחוםים שונים. בנוסף החברה פעלת למיסוד מדיניות ונחלי עבודה כדי לשפר את תהליכי העבודה ולמנוע הפרות דומות או אחריות בעtid. במהלך חודש ספטמבר 2020 שקרה החברה את שירותה של חברה חיצונית על מנת שתתזוזר לה במילוי חובהה לרשוות השונות והחברה החיצונית מבצעת בכל חודש דיווח רגיל כנדרש בצו.

(ו) באשר להפרות המפורטות בסעיף 4(א) לעיל, ושענין היעדר דיווח על פעולות רגילים לרשות לאיסור הלבנת הון לפי סעיף 11(א) לצו, טענה החברה כי בבדיקה שביצעה החברה החיצונית שהזמנית החברה, אכן נמצא כי החברה לא ביצעה דיווחים ורגילים עבור השנים 2018-2019 וכי עם מסירת ממצאי הביקורת בחודש ספטמבר 2020 שלחה החברה דיסק עם הדיווחים החסרים לרשות לאיסור הלבנת הון והוא אינה יודעת מדוע הוא לא הגיע, אך הוא ישלח שוב. עוד טענה החברה כי נשלח דיסק עם דיווחים בלתי רגילים שנמצא במהלך הבדיקה כי היו חסרים.

מדינת ישראל
רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

- (ז) לגבי דיווחים לשנת 2020, ציינה החברה כי בעקבות התחששות עם החברה החיצונית, נעשה יישור קו ודוחו דיווחים לחודשים הראשונים לשנה זו באיחור של כמה חודשים.
- (ח) החברה טענה כי נכון למועד תגבורתה, הושלמו כל פעורי הדיווח ובוצע דיווח מלא ומקיף עבור כל העסקאות המצריכות דיווח רגיל ובלתי רגיל, חוץ לתקופת הביקורת והן לתקופה ממועד סיום הביקורת.
- (ט) באשר להפרות המפורטות בסעיף 4(ב) לעיל, ושעניינו היעדר דיווח על פעולות הנחוצות להיות בלתי רגילות לפי סעיף 11(ב) לצו, ציינה החברה כי פעילות החברה מול הלקחות הקבועים שלא מתבצעת, לרוב, בתדריות חודשית. לפיכך, השאלה בטופס הכר את הלקוח הנוגעת להיקף הפעולות הצפוי של הלקוח מול החברה מתייחסת להיקף הפעולות חודשי ולא שנתי כפי שסבירה הביקורת. החברה ביצעה בדיקה לגבי 24 הלקחות והשוויה את היקף הפעולות שלהם כפי שופיעו במערכת ישות לנטו שהוצג בנספח שבקובץ האקסל המצורף לטיפות הדוח והחברה מצאה כי קיים פער מצטבר בסך 2,770,437 נס' בלבד בהיקף הפעולות שביצעו הלקחות ע"פ הרשות במערכת ישות לבין היקף הפעולות שמצא צוות הביקורת. החברה מסכימה כי בעבר הרחוק היו מקרים בהם לא מילאה את חובתה بصورة מלאה, אך דוחה את הטענה בדבר היעדר בקרה או אי החתמת הטפסים כלל.
- (א) ביחס ללקוח ████████, טענה החברה כי מדובר בלקוח שהצהיר על היקף פעילות של 200,000 נס' וכי גם אם ביצע עסקאות במיליאון שקלים (בשנת 2019), מדובר בסכום של כ-200,000 נס' שמתגלגים כהון חזר. עוד טענה החברה כי גם ביחס ליתר חברות מדבר במקרה דומה של הון חוזר ועל כן אין לראות בכך חריגה מהיקף הפעולות.
- (יא) ביחס ללקוח ████████ טענה החברה כי הפער בין היקף הפעולות בפועל לבין היקף הפעולות שהוצאה, אינו חריג ואינו חשוד. עוד טענה החברה כי קורה שמחזורי הפעולות גדלים או קטנים ולא מדובר בהכרח דבר חריג.
- (יב) באשר להפרות המפורטות בסעיף 4(ג) לעיל, ושעניינו אי ביצוע הליך הכרת ל Koh, טענה החברה כי ב-35 מקרים בוצע הליך כזה וכיים לו תיעוד במערכת יישות וכי היא יכולה להמציא תיעוד כזה. עוד ציינה החברה כי על מנת לוודא כי טפסי הכר את הלקוח יהיו מעודכנים כמו שניתנו, הוחלט להחתים את כל הלקחות החברה על טפסים חדשים.
- (יג) באשר להפרות המפורטות בסעיף 4(ד) לעיל, ושעניינו היעדר ביצוע בקרה שוטפת כנדרש בסעיף 10 לצו, החברה טענה כי אכן היו מקרים בהם לא מילאה את חובתה بصورة מלאה, אולם דוחה את הטענות בדבר היעדר בקרה. עוד ציינה החברה כי עורכת בדיקה לכל שיק ש מגיעה אליה ומכירה את הפעולות של לקוחותיה.

6. החלטת הוועדה:

לאחר בוחנת ממצאי דוח הביקורת וכל טיעוניה של החברה קובעת הוועדה כי במסגרת פעילותה הפירה החברה את הוראות החוק והצו, כאמור להלן :

מדינת ישראל
רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

- (א) לעניין ההוראות המפורטות בסעיף 4(א) לעיל, שעניינו היעדר דיווח רגיל לפי סעיף 11(א) לצו על 226 פעולות בסכום כולל של 45,403,059 ₪, הוועדה קובעת כי החברה הפרה את הוראות הצו. החברה מודה כי לא ביצעה דיווחים רגילים עבור השנים 2018 עד 2019 בזמן אמת ולטענה בחודש ספטמבר 2020 העבירה לרשות לאיסור הלבנת הון דיסק עם הדיווחים החסרים לשנים אלו. אלא, שבדיקה חוזרת מול הרשות לאיסור הלבנת הון העלתה כי לא התקבל הדיסק האמור.
- (ב) הוועדה מדגישה כי האחריות לביצוע הדיווחים בצורה תקינה מוטלת על החברה. על נoten השירות החובה לוודא כי הוא מקיים את חובות הצו כראוי והוא איננו יכול להסתתר מאחריו טענות על ליקויים טכניים, טעויות אנוש או אי ידיעת החוק. ראו בעניין זה ע"פ 3395/06 מאיר כהן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (30.4.07).
- (ג) עוד תבקש להציג הוועדה, כי למורת שהממצא לפיו הדיווחים לשנים 2018-2019 לא התקבלו ברשות לאיסור הלבנת הון הוגז לחברה במסגרת דוח הביקורת וכי מועד קיום הוועדה היה ידוע לחברת משך מספר חודשים, החברה לא העבירה דיווח מתkon בגין השנה הניל.
- (ד) לעניין הדיווחים הרגילים לשנת 2020 שביצעה החברה בחודש ספטמבר 2020 בדיעד, תבקש הוועדה להציג כי ישנה חשיבות מכרעת לביצוע הדיווחים בזמן אמת על מנת שיישימו את תכליתם.
- (ה) הפסיקה עמדה זה מכבר על חשיבותה של חובת הדיווח וקבעה כי מדובר בחובה שעומדת בבסיס תכליתו של חוק איסור הלבנת הון ולא בחובה טכנית פרוצדורלית. הדיווח הוא אחד הכלים העיקריים במאמק בתופעות של הלבנת הון ומימון טורר. חובה זו נועדה לסייע לגורמי האכיפה להתחקות באופן אפקטיבי אחר המקור של כספים שמקורם בפשיעה או שנודעו למימון טורר. הפרות חובה הדיווח מexas על איתור העברות הכספיות החשודות ובכך חותרות תחת עבודת רשות האכיפה ומימוש תכלית החוק. עמד על חשיבותן של חובות הדיווח כבוד השופט חשיין, ע"א 397(5) נט(5), 2005, שם טוב נ' מדינת ישראל, פ"ד :
- בפסקה 26:

"על חשיבותה של חובת הדיווחCMDK מרכז במלחמה בהון השחורה יעד הטיפול הדקדקני והנרכח בה בחוק, ובקבות החוק – בהקמת מנגנון הדיווח אשר הוקם. אכן, הדיווח הוא אמצעי ולא מטרה, אך הדבר הוא באמצעותו אשר –
בלעדיו יגרוע עיקרו של החוק ... טול מחוק איסור הלבנה את חובת הדיווח –
ונטלת ממנו את נשמהתו"¹.

- (ו) לעניין ההוראות המפורטות בסעיף 4(ב) לעיל, שעניינו היעדר דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון לפי סעיף 11(ב) על פעולות הנחוצות להיות בלתי רגילות, בגין 24 לקוחות אשר בוצעו עסקאות

¹ להרחבה בעניין המסדרת הנורמטיבית ראו בראע"א (י-ס) 18286-10-18 י"ר הוועדה להטלת עיצום כספי נ' יIRON בן עמי (פורסם בנבו 23.08.11) בפסקאות 11-12 לפסק הדין, וכן בראע"א (י-ס) 28818-04-13 יוסי בזוב נ' הוועדה לעיצום כספי - משרד האוצר (פורסם בנבו 21.10.13) בפסקאות 2-3 לפסק הדין.

בاهיקפים משמעותית מалаה שהוועדה על ידם בטופס הכר את הלקוח, בפער מצטבר של 33,649,981 ש"ח, הועודה קובעת כי החברה הפרה את הוראות הסעיף. לעניין הטענה כי פעילותה של החברה מול לקוחות מוצעת בתדרות חודשיות ובהתאם היקף הפעולות המתואר בטופס הינו חודשי, תציג הוועדה שהמוניחים בטופס הכר את הלקוח הם שנתיים והדבר אף הבהיר בכנסים שערכה הרשות לנוטני שירותים פיננסיים. יתר על כן, טענת החברה אינה מתוישבת עם הממצאים, לדוגמה, ביחס ללקוח בשם ██████████, מחזור הפעולות השנתי המוצע עומד על 13 מיליון ש"ח והיקף הפעולות החדשיל לכארה עומד על 6 מיליון ש"ח, כך שביחס שנתי החברה עתידה לבצע פעילות מצטברת בהיקף של 27 מיליון ש"ח, בניגוד למוצהר.

(ז) **ביחס לטענה בנוגע ללקוחות ██████████** הועודה לא מקבלת את טענת החברה. כאמור, היקף הפעולות הצפוי בטופס הכר את הלקוח הוא במונחים שנתיים ולא ניתן לראות בו סכום שנפתח מחדש בכל פעם בהתאם להוועדה.

(ח) **ביחס לטענות החברה בנוגע ללקוח ██████████**, הועודה מקבלת את טענת החברה כי הפער בין היקף הפעולות בפועל לבין היקף הפעולות שהוועדה לא היה חריג וקובעת כי במקרה זה לא הייתה הפרה.

(ט) הועודה מבקשת להציג כי החברה לא הציגה תיעוד מזמן אמת התומך בכך שהחברה ערכה בירור בעניין העסקאות הנ"ל. בעש"א 15-07-48825 בנק לאומי לישראל בע"מ נ' ועדת להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאים, דחה בית המשפט את טענת הבנק כי ערך בירור ושוכנע שהפעולות הנדונות אינן בלתי רגילות, שכן לא הציג תיעוד הולם למהלכי הבירור ולמסקנותיהם. בהחלטתו קבע בית המשפט שהיא על הבנק להציג אסמכתאות מזמן אמת שתומכות את החלטתו שלא לדוח.

(י) לעניין הഫירות המפורטות בסעיף 4(ג) לעיל, שעניין אי קיום חובת crtת הלקוח לפי סעיף 21,683,679 ש"ח, הועודה קובעת כי החברה הפרה את הוראות הצו. החברה הודהה כי ב-3 מקרים לא בוצע הליך crtת הלקוח וטענה כי בוצע הליך כזה ביחס ל-35 המקרים הנדרשים. אלא, שהחברה לא הצינה תיעוד להליכים אלה. יצוין כי בධון בפני הועודה הוצע לחברת להעביר לרשות את התיעוד האמור, אך זה לא הועבר.

(יא) חובה הזיהוי וחובות הדיווח אינן בבחינת חובות טכניות כי אם בבחינת חובות מהותיות. אי מילוי חובות אלו מסכל את מטרת החוק להתקנות אחר מקרים של כספים ולחושף פעולות של הלבנתו. המחוקק ראה חשיבות מיוחדת לחובות אלו שכן אלו הם הכלים העיקריים בידי הרשות לבלкал את הפעולות הפיננסית המתבצעת אצל נוטני שירותים פיננסיים. משהפר נוטן השירותים הוראות אלה, סיכל למעשה את יכולת של הרשות לנטר את הפעולות הפיננסית המתבצעת בעסקו (לענין זה ראו ע"פ 4316/13 מדינת ישראל נ' רמי חג'אמה).

(יב) לעניין ההפירות המפורטות בסעיף 4(ד) לעיל ושבניין היעדר ביצוע בקרה בהתאם לסעיף 10 לצו, הועודה קובעת כי החברה הפרה את הוראות הצו. החובה לבצע בקרה מחייבת את נוון

מדינת ישראל
רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

השירותות לבחון את פעולות מקבל השירות, ולבזוק כי פעולות אלה תואמות את אופי הפעולות הרגילה של מקבל השירות לפי הিירותו עמו. בנוסף, נוcen שירות צריך לבצע בקרה שוטפת על הליך הכרת הלוקח שביצע למקבל השירות, וכן לבצע בקרה מוגברת בסביבות שיש בהן סיכון גבוה להלבנת הון או מימון טרור. מצאי הביקורת מעלים כי החברה הצליחה כולה בקיים חובתה לבצע בקרה שוטפת כמתחייב בצו. לו הייתה החברה מבצעת בקרה כנדרש, סביר שהיתה את מזהה חריגה בפעולות הלוקחות אל מול מה שהצהירו בטפסי הכרת הלוקח, וכן מזהה את החוסרים במידע שקיים בידיה על הלוקחות בשל העדר טפסי הכרת לוקח לגיביהם.

(יג) יחד עם זאת, הוועדה תתחשב בכך שבשנת 2020 החלła החברה לפעול לתקן ההפרות והליקויים בפעולותה באמצעות שכירת שירותים חברת חיצונית וביצוע בקרים.

(יד) בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפרים בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק, עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהकנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ומחצית או רבע מסכום זה בהתקיים הנסיבות שמפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – **תקנות עיצום כספי**).

(טו) הוועדה פועלת לפי אמות המידה להטלת עיצום הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי, ולפיכך התחשבה בהיקפן של ההפרות ואופיו, על רקע נסיבות המקרא בכללותו, כפי שפורטו לעיל. הוועדה שקרה לחומרה את העדר הדיווח באופן גורף בשנים 2018-2019 ואת העבודה שהחברה לא תינה ליקוי זה על אף שהובא לידייטה בדוח הביקורת כי מדובר בדיווח שלא התקבל ברשות לאיסור הלבנת הון. כן הביאה בחשבון הוועדה את היקף ההפרות. הוועדה התחשבה לשיקול לקולא בעובדה שמדובר בהפרה ראשונה מצד החברה, בשיתוף הפעולה של החברה ובאמצעים שנקבעה לתקן חלק מהליקויים שהתגלו במהלך הביקורת.

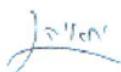
(טז) לנוכח האמור, החליטה הוועדה להטיל על המפירה עיצום על סך של 170,000 ₪. על פי הוראת סעיף 17 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, יש לשלם סכום זה בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלומים.

(יז) למפרה זכות ערעור על החלטות הוועדה בפני בית משפט שלום תוך 30 ימים מיום מסירת הדרישת לתשלום העיצום הכספי.

על החתום:

אסף נחמני, חבר

מאיה לדרמן, חברה

עמיית גל, יו"ר